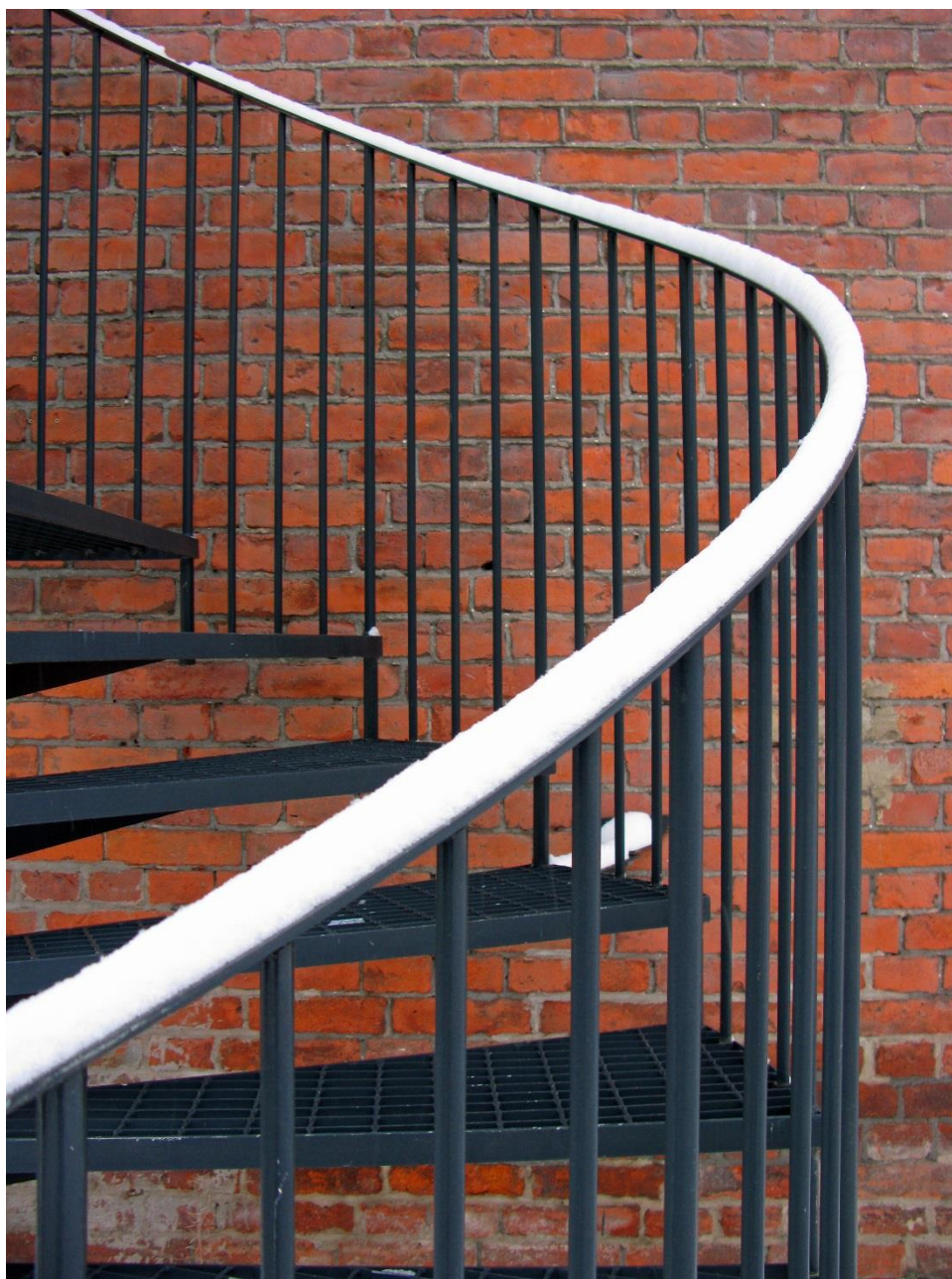

PIKASSOS OY

Toimintalinjaukset vuosille 2015-2016

kuva: Heli Niemi

PIKASSOS OY

Sosiaalialan osaamiskeskus

Kanta-Hämeessä, Pirkanmaalla ja Satakunnassa

PIKASSOS

Toimintalinjaukset 2015-2016

Sisällys

ESIPUHE	1
2 ARVOT	2
3 TOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT	3
4 PIKASSOS ORGANISAATONA JA TYÖYHTEISÖNÄ	3
5 SOSIAALIALAN KEHITTÄMISTOIMINNAN ASIANTUNTIJA	4
TOIMINTA VUONNA 2015	7
PERUSTOIMINTA	7
TIEDOLLA JOHTAMINEN	7
KESKUSTELUAREENAT JA MONITOIMIJAISET KUMPPANUUDET	7
OHJAUSRYHMÄT JA TYÖRYHMÄJÄSENYYDET	7
RÄÄTÄLÖIDYT PALVELUT KUNTIEN TARPEISIIN	8
SOSIAALIASIAMIESTOIMINTA	8
HANKETOIMINTA	8
OSAAMISKESKUSTEN YHTEISTYÖ	9
HENKILÖSTÖ JA TALOUS	9
VIESTINTÄ	9

ESIPUHE

Pikassoksessa on laadittu reilussa kymmenessä vuodessa kaksi viisivuotisstrategiaa. Viimeksi kun strategiatyötä tehtiin muutama vuosi sitten, päädyttiin toimintalinjauksiin. Toiminnan alkuvaiheeseen tarvittiin erilainen strategia kuin seuraavia viittä vuotta varten. Ensimmäinen strategia etsi osaamiskeskustoiminnan käynnistymisvaiheessa osaamiskeskuksen roolia ja tehtävää konkrētisoiden toimintaa osaamiskeskuslaissa annettujen tehtävien kautta. Alkuvaiheessa työn luonne oli vahvasti verkostojen kokoamista ja eri toimijoiden yhteen saattamista. Työ paikantui seutukunnittaiseksi. Tällöin muodostettiin yhteistä ymmärrystä ja toimintastrategiaa uudelle toimijalle.

Verkostoiminen ja verkostojen johtaminen ovat edelleen tärkeä osa osaamiskeskustyötä. Verkostotyön luonne on kuitenkin muuttunut oleellisesti. Niinpä toinen strategia rakentui verkosto-osaamisen hyödyntämiseen ja kuntien kehittämistoiminnan tukeminen määritettiin työn lähtökohdaksi. Kuntalähtöisyys vahvistui toiminnan perustana. Verkostot arkipäiväistyivät, mutta samalla niiden merkitys tiedon välittymisen ja uuden oppimisen kannalta koetaan välttämättömiksi.

Sosiaalihuollon kehittämistä resursoitiin hyvin, ensin Sosiaalialan kehittämishankkeesta ja sitä seuranneesta Kaste-ohjelmasta. Toinen strategia kausi asettuu sosiaalihuollon kehittämistoiminnan dynaamiseen ja laajaan kauteen. Tällöin kehittämisen areena muodostui niin sektorikohtaisesta kuin seudullisesta tai maakunnallisesta kehittämistoiminnasta tiiviissä yhteistyössä valtakunnan toimijoiden kanssa. Pääpaino oli palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamisessa. Sen sijaan osaamiskeskusten lakisääteisistä tehtävistä heikoiten Pikassoksessa toteutui koulutuksen, tutkimuksen ja käytännön työn monipuolisen yhteyden synnyttäminen. Toki tässäkin edistytettiin, mutta isot tulokset uupuivat.

Toista strategiakautta voi näin jälkikäteen kuvata ajaksi, jolloin käynnistämisen jälkeen pystyimme Pikassoksessa määrätietoisemmin suuntaamaan toimintamme nimenomaan kehittämistyön asiantuntijan rooliin. Verkostotyön ja kehittämisen osaamisemme vahvistui. Vaikka osaamiskeskuksen on usein erikseen haettava mandaattia toiminnalleen käynnistäessään parhaaksi arvioimiaan kehittämistoimia, toisin sanoen saada markkinoitua ideoitaan, vakiintuneempi asemamme ja tieto omista kyvyistämme ovat edesautta- neet tässäkin.

Nyt kun vuosille 2013-2014 tehdyt toimintalinjaukset on päivitetty vuosia 2015-2016 varten, on toimintaympäristön muutos edelleen voimakasta: kaikki tärkeät toimintaan vaikuttavat tekijät (lainsäädäntö, rahoitus, hallinnointi, sote- ja kuntarakenne) ovat avoimia tai ainakin niihin liittyy runsaasti epävarmuustekijöitä. Sosiaalialan osaamiskeskusten paikka, tehtävä ja rahoitus ovat muutoksessa ja tulevaisuus on avoin, vaikka laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta onkin ohjaamassa toimintaamme. Tarve kehittämistyölle on vähintään yhtä suuri kuin tähänkin asti. Sosiaalihuoltolain uudistus ja useat muut lainsäädäntöuudistukset vaativat monenlaisia toimia kuntien sosiaalipalvelujen toteuttamisessa.

Hallitus omistaa toimintalinjaukset ja pyrkii jatkossakin aktiivisesti linjaamaan toimintaa sekä ilmaisemaan omistajan tahtoaan. Hyvä henkilöstöhallinto tarkoittaa sitä, että organisaatiossa pystytään pitämään riittävä pysyvyys, huolehtimaan henkilöstön jaksamisesta ja osaamisesta sekä turvaamaan pitkäjänteinen johtaminen. Toimintalinjausten toteuttaminen edellyttää hyvää henkilöstöpolitiikkaa organisaatiossa, jossa henkilövaihdoksia on etenkin projektitoiminnasta johtuen paljon.

Tampere 27.2.2015

Kristiina Laiho

toimitusjohtaja

2 ARVOT

Työmme perustana on arvot, jotka jaamme yhteisesti.

Tasa-arvo

Työyhteisön jäsenet ovat tasa-arvoisia. Kaikilla työyhteisömme jäsenillä on tasaveroinen oikeus ja velvollisuus olla aktiivinen, aloitteellinen ja osallistuva jäsen työyhteisössämme.

Pyrimme omalla toiminnallamme kuntien tasapuoliseen kohteluun ja nostamme niiden kuntien ääntä esille, joilla näemme muuten olevan tähän heikommät mahdollisuudet. Tiedotamme asioista siten, että tavoitamme mahdollisimman monet alueen toimijat. Olemme tasapuolisia oppilaitos- ja järjestöyhteistyössä.

Kuntalaisten tasa-arvoinen perusoikeus laadukkaisiin sosiaalipalveluihin on työmme peruslähtökohta. Työmme tavoitteena on tukea laadukkaiden palveluiden kehittämistä ja saatavuutta.

Innostavuus

Luomme ja pidämme yllä työilmapiiriä, jossa on tilaa ideoinnille ja luovuudelle. Tuemme toisiamme uusissa avauksissa. Suhteessa kuntakumppaneihin ja yhteistyötahoihin innostavuus merkitsee tilaisuuksien luomista toisin ajattelulle ja toisin tekemiselle, oppimisprosesseille. Kehittämistoiminnassa Pikassos edustaa optimismia, tulevaisuuteen katsovaa toimijaa, joka pyrkii suhtautumaan asioihin myönteisesti. Ymmärrämme, että kehittäminen vie aikansa ja kysyy sinnikkyyttä.

Vuorovaikutteisuus ja dialogisuus ovat avainsanoja. Kehittämistyön ammattilaisina luomme ilmapiiriä ja tilaa, jossa on edellytykset luovalle kehittämiselle. Innostavuus rakentuu osaamiselle ja ammattitaidolle sekä tapaan kohdata yhteistyökumppaneita.

Luottamus

Luomme ja pidämme yllä työilmapiiriä, jossa jokaisen on turvallista työskennellä. Luottamus on sovitusta kiinnipitämistä yksittäisissä asioissa, laajemmin sitä, että kunnilla on luottamus siihen, että Pikassos on heidän tukenaan ja apunaan sovittaessa. Luottamus toimii myös ihmisten välisissä suhteissa niin työyhteisössä kuin suhteessa yhteistyötyökumppaneihin. Olemme sanojemme mittaisia ja kunnioitamme muita.

Kumppanuus

Toimimme tiiminä, sillä yhdessä olemme enemmän! Jaamme asioita, osaamista, tietoa ja taitoa. Tuomme lisäarvoa eri tahojen yhteistyöhön: olemme sillanrakentajia ja ammattilaisia tunnistamaan eri toimijoiden vahvuudet ja osaamisen.

Kumppanuus yhdistää arvona tasa-arvon ja luottamuksen, sillä kumppanuus sisältää nämä molemmat. Kumppani toimii rinnalla.

Rohkeus

Otamme aktiivisesti vastaan uusia ajatuksia ja toimintatapoja omassa työyhteisössä voidaksemme viedä niitä ennakkoluulottomasti yhteistyökumppaneidemme arvioitavaksi; uskaltaudumme hyödyntämään meille vieraita toiminta- ja ajattelutapoja. Uskallamme kysyä ja kyseenalaistaa, niin työyhteisössä kuin sen ulkopuolella.

Uskallamme luottaa osaamiseemme ja intuitioon ja katsoa asioita uusista näkökulmista ja murtaa totuttuja toimintatapoja. Tuomme osaamiskeskuslaista näkökulmaa rohkeasti esiin. Rohkeutta on myös hakea tukea ja apua.

3 TOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT

Linjaukset on valmisteltu tilanteessa, jossa osaamiskeskusten toimintaan on odotettavissa muutoksia tai niiden toiminta nyky muodossaan lakkaa. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksella tavoitellaan myös kehittämisorganisaatioiden hallinnollista ja toiminnallista integraatiota. Pikassoksen hallitus on päättänyt, että vuosille 2015-2016 tehtävät linjaukset ohjaavat toiminnan toteuttamista siirtymävaiheessa. Toiminnassa keskitytään kolmeen alueeseen, joita ovat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, tiedon hallinta sekä asiakaslähtöiset palveluprosessit.

Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteellisen uudistuksen rinnalla toteutetaan useita sosiaalihuollon lainsäädäntöuudistuksia, jotka kaikki pakottavat palvelurakenteiden muutokseen ja palvelujen uudistamisprosesseihin. Suunnitelmallista ja systemaattista kehittämissiirtymätyötä tarvitaan muutosvaiheessa, kun samanaikaisesti myös henkilöstöä koskevat muutokset voivat olla merkittäviä. Lakimuutokset tuovat myös aina uusia osaamistarpeita ja aiheuttavat kouluttautumistarpeita sekä työn sisältöjen kehittämistä.

Kehittämistoiminnan toteuttamisen kannalta ajankohtaista on Kaste-ohjelman päätyminen. Kaksi hallituskautta toteutettua ohjelmaa on viety eteenpäin viidellä erä-alueella. Alueiden toimijat ovat verkottuneet ja on syntynyt usean maakunnan toimijoiden yhteistyölle rakenteet. Toteutuneissa kehittämissiirtymähankeissa on pystytty kohdentamaan kehittämistoimia aluekohtaisesti valtionavustuksen tuella. Jatkossa jää nähtäväksi, mitkä ovat kuntien/kuntayhtymien mahdolliset rahoituskanavat kehittämistoimintaan.

Pikassoksen vahvuutena nähdään edelleen kehittämistoiminnan asiantuntijuus. Toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen kumpuavat kuntien tarpeista. Valtakunnallisen ja alueellisen kehittämistyön tuloksena aikaansaatuja toimintamalleja tai esimerkiksi asiakastyön menetelmiä on välttämätöntä saada käyttöön laajalti. Tämä edellyttää kehittämistyön tulosten tunnetuksi tekemistä ja alueellisten kehittämissiirtymäprosesseja käyttöönoton tueksi.

Satakunnassa toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä Vasson kanssa. Perusterveydenhuollon yksiköiden rakentumisen myötä toimintaa suunnitellaan myös vahvistuvaan kumppanuuteen terveydenhuollon kehittäjien kanssa.

Toimintaamme ohjaavia periaatteita ovat:

1. Kuntien tarpeet ovat työmme lähtökohta. Kehittämistoimet suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä.
2. Osaamiskeskusten erityinen rooli on koota eri toimijoita yhteen tunnistaen jokaisen toimijan tarpeet ja rooli kehittämissiirtymätoiminnassa. Tätä kokonaisnäkemystä ja tietoa kertyy ainoastaan verkostolliselle toimijalle. Osaamiskeskus voi toimia eri rooleissa kuten kokoajan, koordinoijan, vastuunkantajan tai johtajan roolissa monitoimijaisissa verkostoissa.
3. Kehittämissiirtymätyössä yhdistyy eri toimijoiden asiantuntemus synnyttäen uutta ja rikastaen jokaisen asiantuntijuutta.
4. Toimintaamme ohjaa laki ja asetus sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta.

4 PIKASSOS ORGANISAATONA JA TYÖYHTEISÖNÄ

Organisaatio

Pikassos on voittoja tavoittelematon osakeyhtiö, jonka omistavat Hämeenlinnan (50 %), Porin (25 %) ja Tampereen (25 %) kaupungit. Yhtiökokous nimittää hallituksen, jonka toimikausi on yksi vuosi. Hallituksessa on edustus omistajakaupungeista sekä kahdesta muusta kunnasta, perusterveydenhuollon yksiköstä sekä koulutuksen ja tutkimuksen edustus. Hallituksessa on kahdeksan jäsentä.

Osa henkilöstöstä on nimetty vastuutyöntekijäksi maakunnittain, mutta teemme työtä työpareittain ja työntekijät liikkuvat maakuntien välillä kyseessä olevan tehtävän tai erityisosaamisensa edellyttämällä tavalla. Tämä vaatii töiden hyvää suunnittelua ja organisoimista sekä joustavuutta pikassoslaisilta.

Työyhteisön tulee olla riittävän iso, jotta erilaista osaamista on riittävästi ja jotta työ ei ole liian yksinäistä ja tästä syystä kuormittavaa. Pikassokselle myönnetty valtionavustus kattaa kuitenkin vain noin puolet vakituisen henkilöstön menoista. Toimintaan ei ole käytettävissä kuntarahaa ja tästä syystä hallituksen linjaus on, että Pikassos myy asiantuntijapalveluja.

Pikassos valmistautuu sote-uudistukseen: toimintaa suunnitellaan myös erä/sote-alueella ja yhteistyötä tiivistetään perusterveydenhuollon yksiköiden kanssa. Laissa määritellyt sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan tehtävät ovat toiminnan ydin, mutta tämän rinnalle tulee uusia tehtäviä. Toiminnan suuntaamista on tästä syystä arvioitava usein ja varauduttava uusien tehtäväkokonaisuuksien nopeaan käynnistämiseen. Vuoden aikana laaditaan riskienhallintasuunnitelma, josta hallitus vastaa.

Henkilöstö

Riittävän yhteisöllisyyden, ammatillisen tuen saamisen sekä osaamisen jakamisen kannalta hajautettu organisaatio asettaa haasteita. Pikassoksessa on määrätietoisesti vaikutettu tähän siten, että työyhteisö kokoontuu säännöllisesti työyhteisöpäiviin Tampereelle. Pikassoslaiset käyttävät aktiivisesti Lynciä sisäisessä viestinnässä ja oman työn tukena. Perustoiminnan ja hankkeiden yhteistä työskentelyä on lisätty ja tiedonkulun sujuvuudesta pidetään huolta.

Työssä jaksamista tuetaan usein eri keinoin. Työaika on joustava, etätö on mahdollista ja teknisin apuvälinein voidaan välttää matkapäiviä. Käytössä on liikuntasetelit ja vuodenkierrossa järjestetään koko henkilöstön virkistytymispäivät.

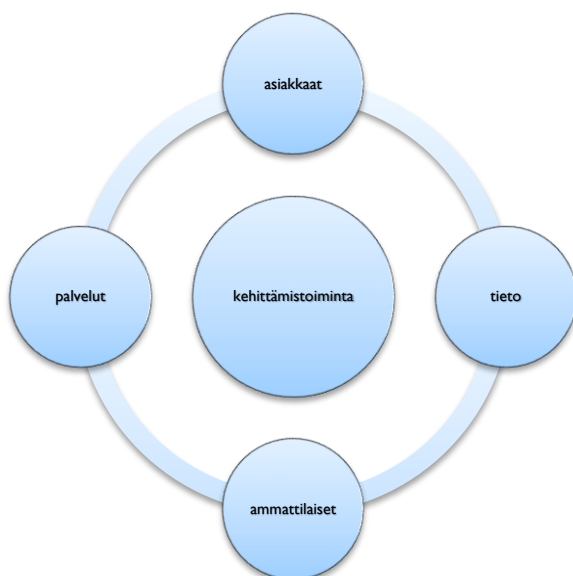
Työnohjauksen tarve arvioidaan säännöllisesti ja kehityskeskustelut käydään kerran vuodessa. Niiden yhteydessä arvioidaan myös osaamistarpeita. Työnantaja suhtautuu kannustavasti henkilöstön kouluttautumiseen. Toimitusjohtaja käy lisäksi vuoden mittaan useampia suunnittelu- ja ohjauspalavereja kaikkien työntekijöiden kanssa.

Talous

Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskustoimintaan on nyt 2 miljoonaa euroa. Valtionavustuksen leikkaus vuosille 2014 ja 2015 on noin 47 % vuoden 2013 tasosta. Vuoden 2016 avustuksesta ei ole luonnollisesti vielä tietoa, koska valtionavustus on sisällä valtion budjetissa. Kun valtionavustus kohdentuu osaamiskeskusten pysyvän henkilöstön palkkaukseen ja toimintakuluihin, leikkaukset vaikuttavat kauaskantoisesti toimintaan. Pikassoksen tase on vahva ja likviditeetti edelleen hyvä. Vuosien 2015-2016 ajaksi on tehty linjaukset taloudesta. Voitonjakokelpoiset varat 82 660 käytetään perustoimintaan kahdessa vuodessa paikkaamaan alijäämäistä budjetia. Asiantuntijapalvelujen myyntiä pyritään tekemään edelleen, tosin Kaste-hankkeiden päättyminen ja kuntien vaikea taloustilanne vaikuttavat oleellisesti liiketoimintaan. Palvelujen myynnin tulee olla linjassa Pikassoksen perustehtävän kanssa.

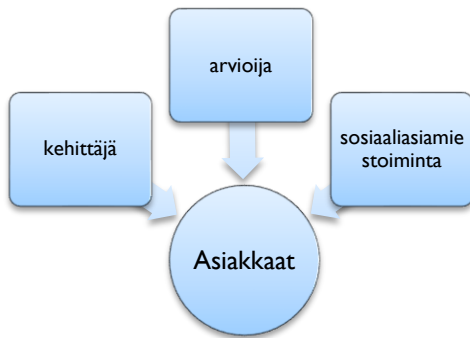
5 SOSIAALIALAN KEHITTÄMISTOIMINNAN ASiantuntija

Vuosien 2015-2016 aikana Pikassoksen kehittämistoiminta kohdistuu erityisesti neljään painopistealueeseen: palvelut ja tieto sekä asiakkaat ja ammatillaiset. Toiminnassa nämä limittyvät toisiinsa. Alan yhteistyö ja vaikuttaminen nähdään yhtenä läpileikkaavana tehtävänä.

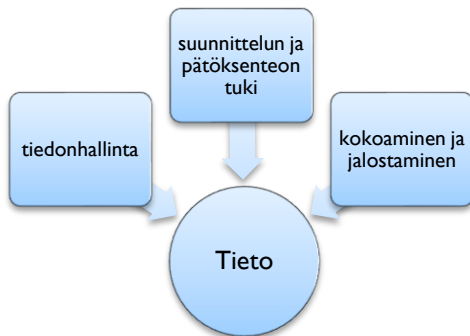

Kuvio 1. Kehittämistoiminnan kokonaisuus

Alla on kuvattu jokaisen kehittämisalueen sisältö.

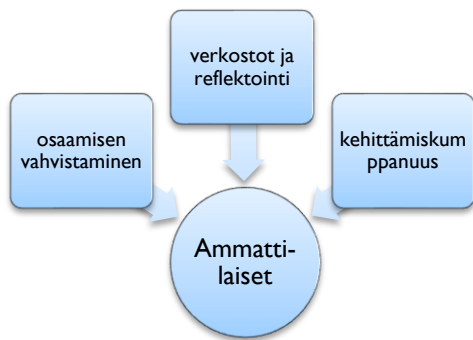

Asiakkaiden mukaanotto heille sopivien ja heidän tarpeitaan vastaavien palvelujen suunnitteluun ja arviointiin perustuu lakeihin, mutta on myös arvo itsessään. Kehittämisen kohteiden tunnistaminen tehostuu asiakastiedon avulla; on tiedettävä, mitkä asiat ovat asiakkaille vaikuttavia ja vastaavat heidän tarpeitaan. Osallistumisen ja osallistamisen erilaisia keinoja tulee kokeilla ja saada pysyviksi toiminnan suunnittelun ja arvioinnin välineiksi. Sosiaaliasiamiestoiminnan kautta kertyvää tietoa hyödynnetään kehittämistoimissa.

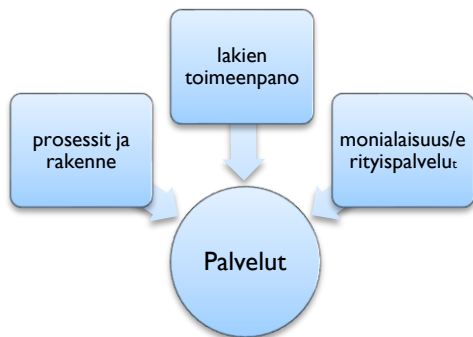

Sosiaalihuollon kansallisen tietovarannon Kansan suunnittelutyö ja uuden asiakasasiakirjalain käyttöönotto vaativat systemaattista kehittämistyötä. Yhteistyö Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen OPER-yksikön kanssa on aktiivista. Tiedonhallintaan liittyvien toimien avulla parannetaan myös kuntien mahdollisuuksia hyvinvointitiedon käyttöön. Kaikkiin kehittämisprosesseihin tulee kuvata tiedon kokoamisen ja hyödyntämisen toimenpiteet. Osaamiskeskuksen tehtävä on välittää tietoa valtakunnan tasolta alueelle ja myös päinvastoin. Tiedolla johtaminen on tulevaisuudessa yhä oleellisemmassa roolissa, kun tavoitellaan tuottavuuden kasvua ja palvelujen parempaa vaikuttavuutta.

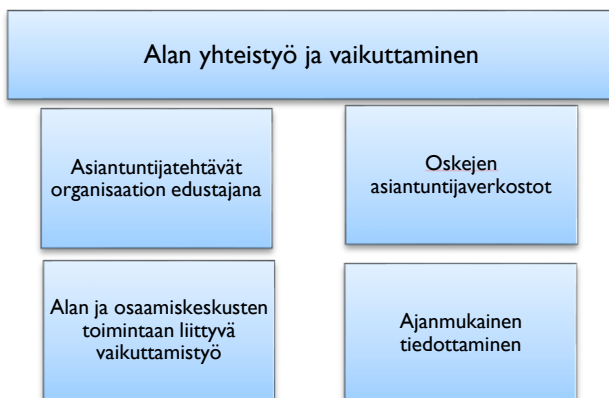

Kehittämisprosessit sekä erilaiset foorumit ja kehittäjäverkot mahdollistavat ammattilaisten osaamisen karttumisen. Alan ammattilaiset ovat osaamiskeskuksen kumppaneita. Ammattilaisten esiin tuomat kehittämistarpeet jalostuvat koulutuksiksi, hankesuunnitelmiksi, vertaisfoorumeiksi tai esimerkiksi kehittämisprosesseiksi. Osaamiskeskuksen tavoitteena on välittää tietoa, tarjota areenoita ammatilliseen vuoropuheluun sekä yhteiseen oppimiseen.

Palveluiden ja palvelurakenteiden uudistaminen on osaamiskeskuksen lakisääteisen tehtävän toteuttamista. Sosiaalialan asiantuntijana vaikutamme siihen, että uudistuvan sosiaalihuollon lainsäädännön toimeenpanoa toteutetaan myös erityispalveluissa. Palveluprosessien kehittäminen on tänä päivänä yhä monialaisempaa, mikä asettaa erilaisia vaatimuksia prosessien tarkastelulle ja uudistamiselle.

Sosiaalialan osaamiskeskusverkostolla on merkittävä rooli alan yhteistyön vahvistajana ja vaikuttajana. Alueiden toimijaverkoston ja sosiaalihuollon kokonaisuuden tuntemus välittyvät valtakunnan tasolle. Linjauksissa esiin nostettujen työn kohteiden (asiakkaat, tieto, ammattilaiset, palvelut) toteuttaminen vaatii monipuolista verkostollista toimintaa ja jatkuvaa tiedottamista. Osaamiskeskusten välinen yhteistyö edistää pikassoslaisten asiantuntijuuden vahvistumista. Pikassos osallistuu erilaisiin asiantuntijatehtäviin niin valtakunnan tasolla kuin toiminta-alueellaan.

TOIMINTA VUONNA 2015

Toimintalinjausten mukaisesti on laadittu vuotta 2015 koskeva toimintasuunnitelma, johon on konkretisoitu toiminta osaamiskeskusten lakisääteisten tehtävien, asiantuntijapalvelujen myynnin sekä hanketoiminnan ja sosiaaliamiestoiminnan osalta.

PERUSTOIMINTA

TIEDOLLA JOHTAMINEN

- Pikassos toteuttaa Pirkanmaan liiton myöntämän EAKR-rahoituksen turvin Pirkanmaan sosiaalihuollon tiedonhallinnan nykytilan selvitystyön ajalla 1.1.-31.8.2015. Selvityksessä kartoitetaan nykytila, järjestetään infotilaisuuksia ja työpajoja sekä tehdään jatkotoimenpidesuunnitelma. Hankkeen aikana perustetaan maakunnallinen tiedonhallinnan verkosto. Työtä jatketaan jatkotoimenpidesuunnitelman mukaisesti.
- Satakunnassa selvitetään syksyn aikana tiedonhallinnan nykytila. Tätä ennen kartoitetaan rahoitusmahdollisuudet kartoituksen teolle.
- Osaamiskeskukset valmistelevat yhdessä valtakunnallisen valtionavustushakemuksen, jonka työnimi on Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpano – valmistautuminen Kansan käyttöönnottoon.
- Alueellinen sähköinen hyvinvointikertomus -työ viedään päätökseen. Kyseessä on Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskusten, Aluehallintoviraston, Varsinais-Suomen liiton sekä Pikassoksen yhteistyöhanke.

KESKUSTELUAREENAT JA MONITOIMIJAISET KUMPPANUUDET

Kohtaamisareenoiden merkitys perustuu siihen, että näillä areenoilla voidaan nostaa esiin alueiden kehittämistarpeita, hyödyntää ajankohtaista tutkimustietoa ja edistää tutkimuksen, opetuksen ja käytännön vuoropuhelua. Vertaiskeskustelu, toinen toisilta oppiminen ja oman ammatillisuuden jakaminen mahdollistuvat näissä verkostoissa. Pikassos järjestää vuoden aikana seuraavia foorumeja ja yhteistyötapaamisia:

- Aikuissosiaalityön klubi: Pikassos järjestää Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Satakunnan aikuissosiaalityön käytännön toimijoiden ja kehittäjien sekä koulutuksen ja tutkimuksen edustajille foorumeja, joiden tarkoitus on edesauttaa dialogia sosiaalityön tutkimuksen, koulutuksen ja käytännön välillä sekä eri maakuntien ammattilaisten välillä. Klubi kokoontuu kolmesti vuoden aikana.
- Pikassoksen *Kahvitauko* kokoaa satakuntalaisia ammattilaisia kolmasti keskustelemaan ajankohtaisten alustusten pohjalta.
- *Varhaisvuosien lapsiperhepalveluiden kehittäjäverkostot* kokoontuvat edelleen maakunnittain
- *Kanta-Hämeen vanhustyön johdon foorumi* käynnistyi viime vuonna ja jatkaa aktiivisena.
- *Pirkanmaan vammaisalan kehittäjäfoorumi* järjestetään yhteistyössä TAYS/ Kehitysvammahuollon kanssa. Tänä vuonna yhtenä tärkeänä teemana on VALAS-lakiluonnos.
- Satakunnan *mielenterveys- ja päihdetyön asiantuntijoiden yhteistyöryhmä ja foorumi* jatkavat.
- Pikassoksen alueen *sosiaalipäivystys-yksiköiden tapaaminen* järjestetään tänä vuonna Tampereella.
- *Kanta-Hämeen kunnallisten lastensuojelulaitosten esimiehet* ovat kokoontuneet yksiköiden oman työn ja henkilöstön yhteisen osaamisen kehittämisen merkeissä Pikassoksen vetämänä verkostona jo yli 10 vuotta. Toiminnan sisältö tälle vuodelle suunnitellaan vuoden alussa.
- Kanta-Hämeessä ja Pirkanmaalla koottiin viime vuonna *lastensuojelun edunvalvonnan toimijat* (sosiaalitoimi, käräjäoikeus, poliisi ja maistraatti) maakunnallisiin yhteistyöpalaveriin, joissa on valmisteltu toimijoiden yhteisiä linjauksia ja toimintakäytäntöjä. Toiminta jatkuu.
- Vuosien ajan Kanta-Hämeessä kokoontunut *sosiaalijohdon foorumi* kokoaa maakunnan johtoa sekä nykyisin edustettuna ovat myös AVI ja perusterveydenhuollon yksikkö. Foorumi sekä ns. rukkaryhmä jatkavat kokouksiaan. Pikassos toimii koollekutsujana ja sihteerinä.

OHJAUSRYHMÄT JA TYÖRYHMÄJÄSENYYDET

Pikassoksen asiantuntijat toimivat useissa Kaste-hankkeiden ohjausryhmissä, joista osa päättää toimintansa vuoden aikana. Päihdetyön ja lastensuojelun asiantuntemusta hyödynnetään myös valtakunnan tasolla:

- Valtakunnallinen mielenterveys- ja päihdetyön Kaste-hankkeiden ohjausryhmä
- Lastensuojelun käsikirjan toimitusneuvosto
- THL:n Pakka-kehittäjäverkosto

- Aluehallintoviraston lähisuuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmä
- PETEn kehittämistyön ohjausryhmä (Pirkanmaa)
- Tamperepraksis-ohjausryhmä
- Hämeenlinnan Praksis -ohjausryhmä
- Tampereen ammattikorkeakoulun sosiaalialan neuvottelukunta
- THL:n LasKeTut-hankkeen tutkimuksen tukiryhmä

Kaste-hankkeet:

- PPPR-hankkeen ohjausryhmä, Länsi-Suomi
- PPPR-hankkeen SATSHP:n kehittämisosion projektiryhmä
- Pois Syrjästä -hankkeen ohjausryhmä
- LastenKaste-hankkeen ohjausryhmä, Länsi-Suomi
- SOS II ohjausryhmä, Väli-Suomi
- LasSe-hankkeen ohjausryhmä, Väli-Suomi
- Väli-Suomen aluejohtoryhmä

RÄÄTÄLÖIDYT PALVELUT KUNTIEN TARPEISIIN

Lakisääteisen, valtionavustuksella toteutettavan asiantuntijatyön lisäksi Pikassoksella on maksullista palvelutoimintaa. Peruslinjaus on, että tällaista palvelutoimintaa ovat asiantuntijatyöt, jotka ovat linjassa osaamiskeskuksen perustuksen kanssa, mutta joita ei voida toteuttaa jokaiselle kunnalle, vaikka tarvetta ja kysyntää olisikin. Esimerkiksi erilaisia suunnitelmia, selvityksiä tai arvioiteja voidaan toteuttaa rajatusti.

Vuoden alussa tiedossa olevia kehittämistoimia on perustoiminnassa

- Porin perusturvan aikuissosiaalityön toimiston nuorten tiimin asiakaslähtöinen kehittäminen: nuorten mukaanotto kehittämiseen
- Satakunnan lastensuojelun kehittämisyksikön arviointi
- Yhteisvoimin kotona -hankkeen säännöllisesti pidettäviin kehittämispäiviin osallistuminen –tuki hankkeelle
- Porin ikäihmisten raadin ja seurantaraidin toteutus yhdessä Porin perusturvan ja kolmannen sektorin kanssa
- Länsi-Suomen päättäneiden Kaste-hankkeiden hyvien käytäntöjen seuranta, opiskelijan ohjaus
- LasSe- ja SOS II-hankkeiden hankekauden jälkeisen kehittämistyön suunnittelu ja toteutus

ja asiantuntijapalvelujen myyntinä:

- SOS II:n hankkeen rakenteellisen sosiaalityön työpajat
- LasSe-hankkeen loppuarviointi
- Valkeakosken sosiaali- ja perhepalveluiden henkilöstön kehittämisspäivä
- PPPR-hankkeen asiakasraadit ja raportti
- Yhteisvoimin kotona- ja Pois syrjästä –hankkeiden vertaisarviointien toteutus
- Porin kuntakokeilu: kuntouttavan työtoiminnan yhteiskehittämisen projekti
- Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen LasKeTut-hankkeen kuntaselvitys yhteistyössä Sosiaalitaidon ja Soccan kanssa

SOSIAALIASIAMIESTOIMINTA

Pikassos tuottaa sosiaalihuollon asiakaslakiin perustuvat sosiaaliamiespalvelut edelleen vuonna 2014 kahdeksalle kunnalle (Akaa, Urjala, Hattula, Hämeenlinna, Janakkala, Hausjärvi, Loppi ja Riihimäki).

HANKETOIMINTA

Kaste-ohjelma päättyy eikä uuden hallituskauden ohjelmasta ole tietoa. Osa käynnissä olevista hankkeista jatkaa toimintaansa ja Väli-Suomessa käynnistyy Parempi Arki -hanke, jossa kehitetään toiminnallista integraatiota erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen välillä. Hankkeen kohteena on paljon palveluja käyttävät yhteisasiakkaat. Tarkoituksena on jatkaa aiemmin toteutetun POTKU-hankkeen juurruttamista ja edistää uusien toimintakäytäntöjen käyttöönottoa.

Lastensuojelutarpeen selvityksen kehittäminen Väli-Suomessa eli LasSe – hankkeen projektijohtaja ja Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen alueesta vastaava projektikoordinaattori työskentelevät Pikassoksessa. LasSea hallinnoi Tampereen kaupunki. Hanke päättyy lokakuussa 2015. Sosiaalisesti osalliseksi sosiaalityöllä eli SOS II -hankkeen (2013–2015) Kanta-Hämeen projektisuunnittelija työskentelee myös Pikassoksessa. Tampereen kaupunki on hallinnoija. Hanke päättyy lokakuussa 2015.

Kanta-Hämeessä käynnissä olevan KiTi-hankkeen kohteena on kirjaamisen ja tilastoinnin kehittäminen. Hanketta hallinnoi Hämeenlinnan kaupunki ja valtionavustus tulee Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselta (OPER-yksikkö). Hankkeiden toiminnan tavoitteet ja toteutus löytyvät LasSen ja Kitin osalta Pikassoksen nettisivujen kautta ja SOS II-hankkeella on omat nettisivut.

Pikassoksen toiminta kahden alueen useissa hankkeissa on aktiivista. Pikassos toimii useissa rooleissa ja tehtävissä, kuten ohjausryhmien jäsenenä, sparraajana, arvioijana, asiakasosallisuutta toteuttavana tahona (esimerkiksi asiakasraadit) ja johtaa Väli-Suomen alueella toteutettavan LasSe-hankkeen toteutusta.

OSAAMISKESKUSTEN YHTEISTYÖ

Osaamiskeskusjohtajat kokoontuvat säännöllisesti kerran kuukaudessa ja osaamiskeskussuunnittelijat kokoontuvat Pikassoksen johdolla. Osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta on juuri käynnistynyt seuraavan nelivuotiskautensa. Neuvottelukunnan jäsenenä on Pikassoksen hallituksen puheenjohtaja Jukka Lindberg.

Pikassos järjestää tänä vuonna valtakunnalliset sosiaalialan osaamiskeskuspäivät Tampereella. Päivien teemana on Luovuus ja rohkeus hyvinvoinnin rakentajina.

HENKILÖSTÖ JA TALOUS

Pikassoksessa työskentelee 12 henkilöä, joista Satakunnassa erityissuunnittelija ja suunnittelija, Pirkanmaalla toimitusjohtajan ja toimistosihteerin lisäksi kehittämispäällikkö (1.4. alkaen), sosiaaliamies sekä LasSe-hankkeen projektikoordinaattori. Hämeenlinnan toimistolla työskentelevät erityissuunnittelija, Kiti-hankkeen projektipäällikkö ja -suunnittelija sekä SOS II -hankkeen projektikoordinaattori ja LasSe-hankkeen projektipäällikkö. Tiedossa ei ole henkilöstön lisäystä vuoden aikana, sen sijaan kolmen hanketyöntekijän työt päättyvät lokakuussa.

Myönnetty valtionavustus vuodelle 2015 on 332 550 euroa. Kun budjettiin on sisällytetty tiedossa olevat Pirkanmaan liiton rahoitus (21 000 euroa) ja asiantuntijapalvelujen myynnistä kertyvät tuotot (9 000 euroa), on budjetti alijäämäinen noin 80 000 euroa. Hallitus on linjannut, että voitonjakokelpoisia varoja voidaan käyttää, jotta päästään nollatulokseen. Asiantuntijapalvelujen myyntiä tehdään kuitenkin normaalisti vuoden aikana, mikä vaikuttanee myönteisesti taloustilanteeseen vuoden kuluessa.

VIESTINTÄ

Pikassoksen pääasialliset välineet viestinnässä ovat ajan tasalla olevat kotisivut ja sähköpostiviestintä. Pikassos tekee info-kirjeen muutaman kerran vuoden aikana. Hankkeet viestivät aktiivisesti sekä Pikassoksen sivujen että omien kotisivujensa kautta. Pikassos lisää valtakunnan tason informaatiota kotisivuilleen.

SOSIAALIALAN SILLANRAKENTAJA

HÄMEENLINNA Sorsanpolku 2 B, 13210 Hämeenlinna

TAMPERE Åkerlundinkatu 2 A, 33100 Tampere

PORI Yrjönkatu 15 A, 28100 Pori

www.pikassos.fi